

PRACOVNÍ TÝM RHSD ČR PRO MÍSTNÍ ROZVOJ A FONDY EU
Zápis č. 48
Praha, MMR – Staroměstské nám. 6, Praha 1 (velká zasedací místnost)

3. září 2019 9:00 – 11:30 hod.

Zápis vyhotovily
Schválila

Veronika Schlaien, Radka Štorková
JUDr. Olga Nebeská

OBSAH JEDNÁNÍ:

1. Zahájení a úvod
2. Stav implementace programů v rámci období 2014-2020
3. Informace o postupu vyjednávání EU legislativy pro období 2021-2027
4. Informace o přípravě Dohody o partnerství a operačních programů pro období 2021-2027
5. Různé
 - a) Aktuální stav příprav Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
 - b) Souhrnný akční plán hospodářské restrukturalizace Moravskoslezského, Ústeckého a Karlovarského kraje
 - c) Informace o přípravě rekodifikace veřejného stavebního práva
6. Shrnutí a závěry

K jednotlivým projednaným bodům jednání:

1. Zahájení a úvod

Olga Nebeská přivítala přítomné a představila program jednání, který byl schválen beze změn. Plénum RHSD se uskuteční 16. září 2019.

2. Stav implementace programů v rámci období 2014-2020

Olga Nebeská informovala, že do září 2019 rozhodne EK o přidělení tzv. výkonnostní rezervy, a to na základě naplnění milníků výkonnostního rámce v operačních programech. Jedná se zhruba o 6 % alokace. Nově se tedy bude muset vykazovat celková alokace, která zahrnuje i výkonnostní rezervu. Co se týče právních aktů, ke konci července 2019 bylo vydáno 443,3 mld. Kč, tj. 77,1 % hlavní alokace. Nejvyšší podíl finančních prostředků vzhledem k hlavní alokaci vykázaly OP Z s 94,4 %, OP VVV s 89,6 % a OP TP s 85 %. Nejmenší podíl naopak mají OP PIK s 61,3 %, PRV s 70,3 % a OP R s 71,7 %. V rámci tohoto finančního stavu byl na národní úrovni stanoven kontrolní milník ve výši 80 % hlavní alokace, a to do 31. prosince 2019. Tento milník již splnily 4 operační programy – OP Z, OP VVV, OP TP a IROP. Sledovány jsou dále i finanční prostředky vyúčtované v žádostech o platbu. Jejich hodnota dosáhla koncem července 2019 199,3 mld. Kč, což činí 34,7 % hlavní alokace. Největší podíl finančních prostředků v tomto finančním stavu vykázaly PRV s 59,5 %, OP Z s 45 % a OP TP se 44,4 %. Nejmenší podíl mají OP PIK s 22,3 %, OP PPR s 24 % a OP R s 39,1 %. Kontrolní hodnota pro tento finanční stav byla na národní úrovni stanovena na 30 % hlavní alokace do 30. června 2019. Splnily ji programy PRV, OP Z, OP TP a OP D, během července dále i OP VVV, OP ŽP a IROP. Pro letošní rok již splnilo pravidlo n+3 pět programů – OP Z, OP D, IROP, OP TP a PRV. V žádostech o průběžnou platbu bylo EK odesláno ke konci července již 184 mld. Kč, tj. 31,6 % hlavní alokace. Tyto hodnoty již zohledňují provedené korekce. MMR-NOK pravidelně sleduje i srovnání čerpání prostředků v rámci zemí V4 a EU. Mezi zeměmi V4 + 4 zaujímá ČR ve většině stavů 2. místo. V celounijním srovnání, kde se sledují zejména proplacené prostředky, je ČR na 22. místě.

Olga Nebeská doplnila k problematice výkonnostního rámce, že většinu milníků výkonnostního rámce se ČR podařilo úspěšně naplnit. Nepodařilo se jej naplnit pouze u 5 prioritních os u 3 operačních programů, konkrétně u OP PIK, PRV a OP PPR. Na základě rozhodnutí EK tedy nyní bude každému operačnímu programu přidělena výkonnostní rezerva ve výši zhruba 6 % hlavní alokace, což činí dohromady necelých 37 mld. Kč. EK provedla přezkum na základě výročních zpráv o implementaci programů za rok 2018, během září bychom měli obdržet potvrzení o tom, že výkonnostní rezerva byla přidělena. Splněno bylo celkem 123 milníků, nesplněno jich zůstalo 11. Do konce letošního roku budou provedeny i vnitřní realokace v rámci výkonnostního rámce, a to v programech OP PPR, OP PIK a PRV. MMR-NOK nepředpokládá, že by došlo ke ztrátě výkonnostního rámce. Prostředky by měly být využity především tam, kde je to potřeba. Vnitřní realokace budou na podzim 2019 schváleny na monitorovacích výborech a následně odeslány ke schválení EK. Plánována je i jedna vnější realokace, a to v rámci OP PIK, konkrétně v oblasti vysokorychlostního internetu. Část prostředků by měla být přesunuta do IROPu na digitalizaci stavebního řízení. Návrh již byl projednán na pracovní i ministerské Radě ESIF a bude předložen i na PV-EU.

Josef Středula vyjádřil v souvislosti s plánovanými realokacemi obavu, zda jsou řídicí orgány schopny vše v takto omezeném čase zvládnout a prostředky dočerpat. Problémy s čerpáním jsou v dotčených programech známy již dlouhou dobu a mohlo se to řešit dříve. Dotázal se, jestli MMR-NOK předpokládá zavést nad těmito realokacemi speciální dohled, aby o tyto prostředky ČR nepřišla. **Olga Nebeská** reagovala, že realokace potřebná je. V současné chvíli patrně neexistuje lepší možnost; manévrovací prostor je velmi omezený. Další vývoj bohužel nelze předvídat.

Klára Drozová doplnila, že realokace musí být provedeny nejpozději příští rok. Řídicí orgány dostanou jasné podmínky a termíny. Nejprve bude zpracováno vyhodnocení systému řízení rizik v jednotlivých programech. Těmito riziky se zabývá i EK. Klíčovou otázkou nyní je, kdy bude odblokována certifikace OP PIK.

Josef Středula dále vznesl dotaz, zda by již nyní nebylo vhodné začít řešit s EK fázování některých projektů. **Klára Drozová** reagovala, že toto téma bylo s EK z podnětu většiny členských států diskutováno již v únoru 2019. Zdá se, že EK jej nechce příliš řešit, slíbila však alespoň konání

workshopu. ČR navrhla, že by bylo možné použít pokyny z minulého rozpočtového období a ráda by otevřela i téma flexibility. **Olga Nebeská** doplnila, že některé státy údajně uvažují navrhnout EK fázování přes tři období, v případě ČR to však zřejmě nebude potřeba.

Rostislav Dvořák připomněl, že z výzvy č. 89 v rámci OP ŽP, týkající se ovzduší, vzešlo v loňském roce pouze 7 úspěšných projektů, přestože jich více jak 200 bylo hodnoceno 100 %. Zajímá jej, jaký dopad bude mít realokace v tomto konkrétním případě. **Klára Drozová** v reakci na to potvrdila, že realokace do OP ŽP již byla realizována.

Josef Středula navrhl, aby na některém z příštích zasedání proběhla diskuze k personální problematice. Sociální partnerny velmi zajímá dopad snižování personálních stavů na čerpání z ESIF. V případě 10% snížení stavů není podle něj možné prostředky dočerpávat. **Olga Nebeská** uvedla, že MMR-NOK je diskuzi otevřen, avšak je nutné si uvědomit, že v této věci je pouze vykonavatelem pokynů MF a MV. Slíbila toto téma zařadit na některé z příštích zasedání, nabízí se i možnost přizvat na něj zástupce z MF a MV. MMR-NOK bude muset v důsledku těchto opatření přistoupit k opuštění či omezení některých činností, protože na ně již do budoucna nebude mít personální kapacity. **Rostislav Dvořák** podotkl, že snížení personálních kapacit obecně je tedy nutné kompenzovat intenzivnějším pracovním výkonem. Podle **Josefa Středuly** je to však v tomto případě nerealistické. Vhodnější by bylo zrevidovat aktuálně přebytné agendy dotčených institucí.

3. Informace o postupu vyjednávání EU legislativy pro období 2021-2027

Olga Nebeská informovala, že během uplynulého RO PRES bylo dokončeno projednávání návrhu obecného nařízení a návrhů nařízení o EFRR, FS, ESF+ a EÚS. Výjimku zatím tvoří část obsažená v tzv. negoboxu, která je svázána se schválením Víceletého finančního rámce (VFR). Mezi priority nynějšího FI PRES patří zejména shoda na legislativě týkající se programování. V říjnu by mělo být obnoveno jednání v triolozích a mělo by trvat přibližně 6 týdnů. V souvislosti s VFR je pro ČR důležitá zejména tematická koncentrace EFRR, míra spolufinancování, míra předfinancování, zkrácení pravidla n+3 na n+2 a možnost případného převodu prostředků mezi fondy. Finální podoba VFR by měla být schválena nejspíše během příštího roku, nejdříve pravděpodobně na jaře.

4. Informace o přípravě Dohody o partnerství a operačních programů pro období 2021-2027

Olga Nebeská uvedla, že MMR-NOK nyní intenzivně pracuje na přípravě Dohody o partnerství a koordinaci přípravy nových operačních programů. Návrhy by měly být hotovy v lednu 2020, finální podoba bude schválena v návaznosti na schválení VFR. Důležitou součástí nového programového období jsou i základní podmínky. Jejich plnění průběžně sledujeme, během podzimu bude zpracována informace pro vládu o realizaci těchto podmínek. Aktuálně se řeší i rozdělení prostředků mezi operační programy. Proběhnou schůzky s NM jednotlivých řídicích orgánů, na nichž budou představeny návrhy alokací, plánován je i workshop. Konkrétní výše alokace bude vycházet až ze schváleného VFR. Co se týče míry spolufinancování, řídicí orgány nyní dostaly za úkol zmapovat potenciál absorpční kapacity a identifikovat typ žadatelů, pro něž by mohla být její nižší míra problematická a ohrozila by jejich přístup k dotacím. Tyto informace by pak MF mělo zohlednit při přípravě pravidel spolufinancování, které by měly být zveřejněny do konce roku.

Josef Středula uvedl, že navýšení míry spoluúčasti zcela logicky povede ke snížení absorpční kapacity. Bylo by též vhodné si s MF vyjasnit otázku možnosti předfinancování; v médiích se totiž objevují rozdílné interpretace. Dále také navrhl, aby část textu, týkající se cíle politiky 4 – Sociálněji Evropa, zahrnovala i sociální partnerny. Rovněž doporučil zaměřit se na komunitární programy – je třeba pracovat na jejich lepším zacílení, aby je ČR mohla lépe využít. Zajímá ho také, jak bude ČR do budoucna řešit postupný úbytek objemu finančních prostředků přidělených z rozpočtu EU, a to zejména v souvislosti s některými investičními projekty. O této záležitosti by se měla vést

strukturovaná a věcná diskuze mezi všemi rezorty. Dotázal se rovněž na to, jaké bude možné téma pro CZ PRES v Radě EU v oblasti místního rozvoje. **Olga Nebeská** informovala, že tématem CZ PRES bude zcela jistě kohezní politika, konkrétní zaměření však není ještě známo. MMR se chce kromě toho věnovat problematice veřejného zadávání, jeho digitalizaci a také bytové politice. **Rostislav Dvořák** podpořil vyjádření Josefa Středuly. Zmínil se o komplikacích, které povinnost spolufinancování způsobuje některým malým firmám, které si kvůli ní nemohou dovolit zapojit se do projektů. Možností je například rozložit finanční krytí na delší časový úsek nebo jim poskytnout výhodný státní úvěr. Podle **Olgy Nebeské** je však delší časové období velmi rizikové z pohledu řízení alokace. Řešením by mohla například být kombinace s finančními nástroji. **Klára Drozdná** doplnila, že toto řešení je nyní možné, avšak komplikuje jej dvojitá administrativa projektu. V rámci navrženého kompromisního textu legislativy pro nové programové období se podařilo toto opatření zrušit a projekt by tak mohl být administrován pouze jednou.

Jan Šebesta se dotázal na aktuální stav přípravy nového monitorovacího systému. **Olga Nebeská** odpověděla, že přípravy systému probíhají, avšak detailní informace nyní nemá k dispozici. Na program příštího jednání proto přislíbila zařadit do části Různé bod týkající se aktuální informace v této věci.

Jan Wiesner uvedl, že souhlasí se zaměřením programů, tak jak jej navrhuje EK – důležité jsou především programy na podporu ekonomiky a celkové infrastruktury. **Josef Středula** se dále dotázal, jaké jsou důvody zavedení pravidla n+2 a jaký to na ČR bude mít dopad. **Olga Nebeská** odpověděla, že toto pravidlo podle EK zrychlí čerpání. Z pohledu ČR je však ještě v kombinaci s dalšími omezeními, jako je snížení míry spolufinancování nebo snížení záloh velkou komplikací. ČR proto bude v následujících jednáních usilovat o zmírnění těchto pravidel. MMR-NOK je v této věci v pravidelném kontaktu jak se zástupci EK, tak i europoslanci. **Josef Středula** vyjádřil za sociální partnery nesouhlas s těmito pravidly. Premiér by měl tento postoj při jednáních zohlednit a důsledně prosazovat pravidlo n+3. **Jan Wiesner** poznamenal, že návrh takových pravidel je ve své podstatě v rozporu s podporou malých a středních podniků, kterou EU prosazuje.

5. Různé

a) Aktuální stav příprav Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+

David Koppitz informoval o aktuálním vývoji příprav Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (Strategie). Daný materiál již prošel MPŘ a do 30. září 2019 by měl být předložen vládě ke schválení. Dále byly zmíněny některé strategické principy, kterých se Strategie drží: a) zajistit podporu regionů „šitou na míru“; b) funkční pojetí rozvoje regionů; c) posilování spolupráce s partnery; d) práce s daty. MMR již aktivně pracuje na přípravě Akčního plánu 21-22. Je zde velký zájem na spolupráci s kraji, a to například v oblasti vyrovnávání regionálních rozdílů. Akční plán má sloužit k lepšímu cílení a případně redukci velkého počtu dotačních titulů. Strategie bude monitorována systémem měřitelných indikátorů. MMR je členem nově vzniklé Uhelné komise, jakož i členem Uhelné platformy EK. Je třeba, aby finanční pomoc Moravskoslezskému, Ústeckému a Karlovarskému kraji plynula z jiných zdrojů než z fondů EU. Je třeba ukázat, že tyto regiony jsou specifické a bylo by dobré na ně vyčlenit zvláštní finance.

Olga Nebeská se omluvila, že je nucena z časových důvodů odejít ze zasedání. Do různého měla připravenou ještě osobní poznámku. Informovala, že odchází po deseti letech z MMR. Poděkovala celému pracovnímu týmu za spolupráci, které si velmi váží. Pracovní tým za tu dobu řešil a zvládl mnoho věcí. Vedením sekce bude zatím pověřena Daniela Grabmüllerová, ředitelka odboru mezinárodních vztahů.

Josef Středula, Jan Wiesner a Rostislav Dvořák poděkovali náměstkyni Nebeské za skvělou spolupráci. Ocenili zejména její profesionalitu a přátelský přístup. Pochválili i vstřícnost při řešení

často nelehkých problémů, která je u státních úředníků vzácná. Poděkovali za její dlouhodobou práci pro rozvoj ESI fondů a za vše, co udělala pro ČR. Popřáli jí mnoho štěstí do dalšího profesního života.

Josef Středula vyjádřil znepokojení nad současným stavem cestovního ruchu na MMR. Citelné snížení finančních prostředků do tohoto odvětví brzy přinese neblahé důsledky pro celou ČR. Je nezbytně nutné oblast cestovního ruchu stabilizovat. Dále je třeba věnovat se více spolupráci mezi regiony, o které se ČR dělí se sousedními státy, např. Břeclavsko, celé severní Čechy aj. Rovněž je třeba uplatňovat inovace a hledat nové příležitosti pro rozvoj obcí, kterými může být např. cirkulární ekonomika.

David Koppitz souhlasil, že cestovní ruch může být pro určité regiony klíčový. Cestovní ruch zůstává v kompetenci MMR i nadále. Důležité je, aby prezentace ČR dílčími agenturami (Czech Tourism, Czech Trade, Czech Invest, česká centra aj.) v zahraničí byla jednotná. Očekává se, že rozpočet určený na cestovní ruch ještě poroste, avšak nejprve je třeba zjistit, kde jsou finanční rezervy, kde lze ušetřit atd. MMR začalo pracovat na koncepci cestovního ruchu pro příští dekádu. Přeshraniční spolupráce je dobré téma a MMR již v této oblasti podniká příslušné kroky. Cirkulární ekonomika je rezortně nezařazené téma. Jsou i další podobná témata, jako Bioekonomika, které mají velký potenciál. Brownfieldy jsou pro MMR velké téma. Je třeba vyřešit vztah metropolitního území Prahy a prstence Středočeského kraje.

Daniela Grabmüllerová doplnila, že cestovní ruch je explicitně zmíněn v obsahu podporovaných aktivit pro příští programové období.

b) Souhrnný akční plán hospodářské restrukturalizace Moravskoslezského, Ústeckého a Karlovarského kraje

Martina Weissová pohovořila o aktualitách v oblasti RE:STARTu. V červnu 2019 byl schválen vládou další, již třetí akční plán. Došlo tedy ke schválení 16ti nových opatření, celkově má tedy RE:START již 71 opatření. Dále byla podána informace o aktuálním stavu čerpání, nově vyhlášených a otevřených výzvách, či o návrhu na řešení úprav pravidel veřejné podpory ve prospěch strukturálně postižených regionů atd. Dále se pracuje na přípravě čtvrtého Akčního plánu a aktualizaci strategického rámce. V červnu 2019 vznikla Uhelná komise, která má 19 členů v čele s MŽP a MPO. Hlavním úkolem nového poradního orgánu vlády je řešit útlum těžby uhlí, ale také celkový energetický mix ČR. Výstupy této komise by měly být zapracovány do aktualizace strategického rámce a pátého akčního plánu.

Josef Středula zdůraznil, že lidé mají ve strukturálně postižených regionech minimální mzdy, které brání rozvoji těchto regionů a ty chřadnou. Uhelná komise by se měla věnovat celé hornické činnosti a likvidaci následků těžební činnosti jako takové. **David Koppitz** argumentoval, že je třeba umět finanční prostředky v regionech adekvátně využít. MMR se snaží komunikovat s investory v těchto krajích a situaci řešit.

c) Informace o přípravě rekodifikace veřejného stavebního práva

Roman Vodný uvedl, že rekodifikace veřejného stavebního zákona je jednou z priorit programového prohlášení vlády ČR. 24. června 2019 vláda schválila návrh věcného záměru stavebního zákona. MMR i nadále spolupracuje s Hospodářskou komorou ČR, a to na základě podepsaného memoranda. Vláda uložila jednotlivým resortům do 15. srpna 2019 zanalyzovat právní předpisy, které mají ve své gesci, a které se dotýkají územní přípravy, umísťování, povolování a užívání staveb, a navrhnout konkrétní úpravy právních předpisů za účelem dosažení integrace v pořizování územně plánovacích dokumentací a povolovacím řízení prováděného podle stavebního zákona. MMR nyní organizuje separátní schůzky s příslušnými rezorty na úrovni náměstků ve věci dalšího postupu v této věci. Vláda rozhodla, že Nejvyšší stavební úřad bude ústředním orgánem státní správy, nikoliv podřízeným

úřadem MMR. Do nejvyššího stavebního úřadu nebudou integrovány stavební úřady v kompetenci MV a MO. Územně plánovací dokumentace bude vydávána formou obecně závazné vyhlášky, nikoliv jako dosud formou opatření obecné povahy. MMR má za úkol zpracovat a předložit vládě do 31. ledna 2020 návrh paragrafového znění stavebního zákona se všemi výše uvedenými změnami a návrh změnového zákona. Hospodářská komora ČR má přeložit první návrh do 8. září 2019. Nový stavební zákon by měl být platný od začátku roku 2021 s postupným nabýváním účinnosti v průběhu roku 2021.

Jana Machačková dodala, že jednání s rezorty budou náročná. Na základě usnesení vlády má být maximum dotčených orgánů integrováno.

Josef Středula vyjádřil velké znepokojení nad současnou podobou rekonstrukce stavebního práva, zejména nad navrženými termíny, které jsou podle něj nerealistické. Kritizoval zapojení Hospodářské komory do přípravy zákona. Schválené změny nepovedou k dosažení sledovaného cíle, tedy zkrácení povolenacích procesů tak, aby byly v maximální možné míře odstraněny překážky bránící vydání příslušného povolení stavebním úřadem. Problém je ve lhůtách, nikoliv v celém designu. Znepokojení vyjádřil také nad skutečností, že návrh zpracovává Hospodářská komora ČR a nikoliv gesčně příslušné ministerstvo.

Jana Machačková uvedla, že procesní otázky a lhůty jsou často napadány. Problém je však také v náročnosti věcí, které souvisejí s rozhodováním o stavbách jako např. zpracování dokumentace, obstarávání závazných stanovisek příslušných orgánů, řízení u soudů aj. Otázka odtržení od samosprávy je dlouhodobě kritizována a vláda ve svém usnesení rozhodla, a toto usnesení je třeba všemi rezorty respektovat.

Roman Vodný dodal, že MMR spolupracuje s Hospodářskou komorou ČR na základě politického rozhodnutí, tedy rozhodnutí pana premiéra a paní ministryně pro místní rozvoj. Ministerstvo si plně uvědomuje, že stavební zákon je jeden z nejkomplicovanějších právních předpisů v ČR. **Daniela Grabmüllerová** doplnila, že hlavní důvod úzké spolupráce MMR s Hospodářskou komorou ČR je, že Hospodářská komora ČR sdružuje významné investory, kteří realizují investiční projekty. Doprovodným parametrem rekonstrukce stavebního práva by měla být digitalizace - snadná digitální dostupnost veškerých dat o území.

Josef Středula se podivil nad smyslem vytvoření ústředního orgánu státní správy, který nemůže vyřešit spory mezi resorty, jež nejsou schopny dlouhodobě nalézt v dané problematice shodu. **Jana Machačková** uvedla, že účelem Nejvyššího stavebního úřadu je zejména zkoncentrování, zpřehlednění, tvorba jednotných metodických doporučení aj. **Josef Středula** odpověděl, že problémy se nevyřeší, ale vytvoří se problémy nové. Je třeba vyřešit primárně spory mezi jednotlivými ministerstvy.

Daniela Grabmüllerová uvedla, že je třeba si uvědomit, že vláda rozhodla o tom, jakou formu má mít Nejvyšší stavební úřad. Politické rozhodnutí je to, co nakonec zformuje finální podobu stavebního zákona. **Rostislav Dvořák** zmínil, že vše je lepší prodiskutovat hned na počátku. Řada institucí v současné době neví, jaká je posloupnost v dané hierarchii.

Daniela Grabmüllerová poděkovala všem přítomným za účast a ukončila jednání.

6. Shrnutí a závěry

- PT RHSD vzal na vědomí informace o stavu implementace programů v rámci období 2014-2020 a navrhl zařadit na program některého z příštích zasedání bod týkající se otázky snižování personálních kapacit ve vztahu k čerpání ESIF.
- PT RHSD vzal na vědomí informace o postupu vyjednávání EU legislativy pro období 2021-2027.
- PT RHSD vzal na vědomí informace o přípravě Dohody o partnerství a operačních programů pro období 2021-2027 a navrhl zařadit na program příštího zasedání do části Různé bod týkající se aktuálního stavu přípravy monitorovacího systému pro další programové období.
- PT RHSD vzal na vědomí informace o aktuálním stavu příprav Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+.
- PT RHSD vzal na vědomí informace o Souhrnném akčním plánu hospodářské restrukturalizace Moravskoslezského, Ústeckého a Karlovarského kraje.
- PT RHSD vzal na vědomí informace o přípravě rekonstrukce veřejného stavebního práva.